

Aniela Piorunowa

"Tematyka pracy", Michał Masłowski
[w:] "Literatura a współczesne
przemiany społeczne. Sondaże"
Pracą zbiorową pod red. A. Brodzkiej
i M. Żmigrodzkiej, Warszawa 1972 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/48, 187

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) MASŁOWSKI Michał: Tematyka pracy. W: Literatura a współczesne przemiany społeczne. Sondaże. Praca zbiorowa pod red. A. Brodzkiej i M. Żmigrodzkiej. Warszawa 1972. IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 31, s. 238-267.

Omawiając sposoby ukazywania tematyki pracy w polskiej prozie powojennej, autor stwierdza, że można by je pokrótce określić: "od produkcyjniaków do neoprodukcyjniaków". Wynika to z faktu, że proza ta, programowo zainteresowana procesami produkcji i technologii pracy, tworzyła postaci bohaterów papierowych, o charakterach określonych wyłącznie przez ich stosunek do pracy i rolę pełnioną w zakładzie produkcyjnym. Autor potwierdza tę opinię wybranymi przykładowo powieściami reprezentującymi omawianą tematykę sprzed r. 1956 i po tej dacie, a w zakończeniu wymienia trzy tytuły sygnalizujące narastanie opozycji wobec wszelkich odmian "literatury produkcyjnej": T. Konwińskiego "Sennik współczesny", M. Nowakowskiego "Przystań", E. Stachury "Cała jaskrawość".

BP/48/42

A.P.

(II) ZIĄTEK Zygmunt: Tematyka wiejska w prozie współczesnej. W: Literatura a współczesne przemiany społeczne. Sondaże. Praca zbiorowa pod red. A. Brodzkiej i M. Żmigrodzkiej. Warszawa 1972. IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 31, s. 72-135.

Przez literaturę o tematyce wiejskiej rozumie autor - co wyjaśnia we wstępie - literaturę tworzoną przez pisarzy o ludowej genealogii, usiłujących budować nową rzeczywistość kulturalną, odpowiadającą emancypującym się społecznie warstwom ludowym. Omawiając tę literaturę, wyróżnia w jej rozwoju trzy fazy: 1) twórczość pisarzy chłopskiego pochodzenia z lat trzydziestych, reprezentującą autobiograficzny psychologizm i reportażowo-gawędową prezentację wiejskiego środowiska; 2) twórczość okresu tuż powojennego, starającą się - bez powodzenia - znaleźć nowy punkt widzenia wobec zmienionego położenia klasy chłopskiej w społeczeństwie; 3) zapoczątkowany u progu lat sześćdziesiątych i szybko się rozwijający nurt literacki o tematyce wiejskiej, który nawiązał rzeczywisty kontakt z podstawową problematyką współczesnej kultury i owocuje coraz szerzej w młodej prozie (np. Marian Pilot, Zygmunt Trziszka, Zbigniew Ryndak).

BP/48/43

A.P.